

Väljaandja:	Vabariigi Valitsus
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	23.06.2023
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	Hetkel kehtiv
Avaldamismärge:	RT I, 20.06.2023, 4

Taaste- ja vastupidavuskava elluviimise korraldus ja toetuse andmise üldtingimused

Vastu võetud 29.11.2021 nr 108

[RT I, 01.12.2021, 5](#)

jõustumine 04.12.2021

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
15.06.2023	RT I, 20.06.2023, 2	23.06.2023

Määrus kehtestatakse [välissuhtlemisseaduse](#) § 8 lõigete 4 ja 5 ning [Vabariigi Valitsuse seaduse](#) § 27 lõike 3 alusel.

§ 1. Üldsätted

(1) Määrusega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusraha (ELT L 57, 18.02.2021, lk 17–75), artikli 18 lõikes 1 nimetatud taaste- ja vastupidavuskava (edaspidi *taastekava*) riigisisese elluviimise korraldus ning taastekavas nimetatud reformideks ja investeeringuteks antava toetuse kasutamise üldtingimused.

(2) Määruses sätestatud nõudeid kohaldatakse taastekavas nimetatud reformide elluviimiseks ja investeeringute tegemiseks antavate toetuse andmise tingimuste sätestamiseks nende õiguslikust vormist sõltumata.

(3) Määruse alusel kehtestatavas toetuse andmise tingimuste määruses ja käskkirjas ning sõlmitavas rahastamislepingus (edaspidi *toetuse andmise tingimused*) võib määruses sätestatud tingimusi täpsustada, arvestades Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2021/241, selle alusel kehtestatud tegevuskorras, nõukogu rakendusotsuses, delegeeritud õigusaktides ja juhistes ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/241 artiklis 23 nimetatud lepingus kehtestatud tingimusi ja nõudeid.

(4) Taastekavas ettenähtud reformidele, millele rahalist toetust ei eraldata, kohaldatakse §-des 13 ja 14 sätestatud tingimusi.

§ 2. Toetuse andmise üldised põhimõtted ja tingimused

(1) Toetuse abikõlblikkuse periood on toetuse andmise tingimustes või taotluse rahuldamise otsuses kindlaks määratud periood, mille kestel tehakse toetatav tegevus, tekivad kulud ja saavutatakse tulemused ning mis jääb ajavahemikku 1. veebruarist 2020. a 31. maini 2026. a. Kui nõukogu rakendusotsuses on sätestatud 31. maist hilisem lõpparuande esitamise tähtaeg, loetakse toetuse abikõlblikkuse perioodiks hilisem tähtaeg, mis ei või olla hilisem kui 31. august 2026. a.

(1¹) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/241 artikli 21c tähenduses REPowerEU eesmärgil antava toetuse abikõlblikkuse periood on toetuse andmise tingimustes või taotluse rahuldamise otsuses kindlaks määratud periood, mille kestel tehakse toetatav tegevus, tekivad kulud ja saavutatakse tulemused ning mis jääb ajavahemikku 1. veebruarist 2022. a kuni 31. maini 2026. a.
[RT I, 20.06.2023, 2- jõust. 23.06.2023]

(2) Toetatavateks reformideks ja investeeringuteks võib saada toetust muudest Euroopa Liidu programmidest ja instrumentidest, tingimusel et sellise toetusega ei kaeta ühte ja sama kulu.

(3) Kui taastekava raames antakse riigiabi või vähese tähtsusega abi, kehtestatakse toetuse andmise tingimused kooskõlas §-ga 10 ja vastava abi andmist reguleeriva Euroopa Liidu õigusaktiga.

(4) Toetusest rahastatud objektidele tuleb tagada ligipääsetavus vastavalt objektile kehtivatele erinõuetele või standardile, sõltumata toetatava tegevuse eesmärgist ja laadist.

(5) Taastekava raames antavast toetusest ei hüvitata käibemaksu, välja arvatud juhul, kui on võimalik tõendada, et käibemaksuga maksustamine toimub liikmesriigi väliselt ja seeläbi tekib riigile kulu.

(6) Määruse alusel võib toetada ainult selliseid reforme ja investeeringuid, millega järgitakse Euroopa Liidu kliima- ja keskkonnaalaseid standardeid ja prioriteete ning millega ei tekitata Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.06.2020, lk 13–43), artiklis 17 nimetatud olulist kahju, arvestades Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/241 artikli 21c lõikes 6 sätestatud erandeid.
[RT I, 20.06.2023, 2- jõust. 23.06.2023]

(6¹) Kui taastekava alusel toetatakse taristuinvesteeringut või investeeringut tootmisse, tuleb toetuse saajal või lõppsaajal tagada toetatud investeeringu eesmärgipärane kasutus kuni 31. detsembrini 2026. a või riigiabi eeskirjades kehtestatud ajal. Investeeringu eesmärgipärase kasutuse tähtaega võib toetuse andmise tingimustes pikendada, kui lähtuvalt investeeringu eesmärgist on investeeringuga kaasnev mõju saavutatav pärast 31. detsembrist 2026. a.
[RT I, 20.06.2023, 2- jõust. 23.06.2023]

(7) Toetuse taotluse menetlemise, taotluse hindamise ja toetuse andmise otsustamisega seotud isik peab olema kompetentne ja erapooletu ning kui toetuse andmise tingimustes on kehtestatud lisanõudeid, vastama ka nendele nõuetele.

(8) Taotluse menetleja ja toetuse andmise üle otsustaja ei või olla isik, kes on jõustunud kohtuotsuse alusel süüdi mõistetud ametialases süüteo või karistusseadustiku § 209, 209¹, 210, 211, 212, 217² või 280 alusel ning kelle karistusandmeid ei ole karistusregistri seaduse alusel kustutatud ja arhiivi kantud.

(9) Toetust taotletakse ning toetuse kasutamiseks seotud teavet ja dokumente esitatakse perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse § 37 lõikes 1 nimetatud registri (edaspidi *e-toetus*) kaudu.

(10) Lõppsaajale ja partnerile kohaldatakse toetuse saajale kehtestatud nõudeid.

(11) Koordineerival asutusel ja vahendusasutusel on õigus kontrollida toetuse eesmärgipäraselt ja nõuetekohast kasutamist vajaduse korral toetuse saaja või lõppsaaja juures. Kontrolli teostab selleks volitatud ametnik või töötaja.

§ 3. Terminid

Määruses kasutatakse termineid järgmises tähenduses:

- 1) investimisprojekt – taastekavas kinnitatud reformi või investeeringu osaks olev või sellest eraldiseisev investeering või muu projekt, mille toetuse saaja on kindlaks määratud ja mille taastekavas kindlaks määratud tegevused moodustavad üksikprojektina terviku;
- 2) toetuse saaja – isik või asutus, kelle projekti või tegevust rahastatakse § 6 või 7 alusel ning kes vastutab rahastamislepingus või käskkirjas nimetatud eelarve ulatuses tegevuste ja tulemuste eest;
- 3) partner – toetuse andmise tingimuste käskkirjas või määruses nimetatud juriidiline isik, riigiasutus, kohaliku omavalitsuse asutus või rahvusvaheline organisatsioon, kes osaleb toetatavas tegevuses ja kellel tekivad selle käigus kulud;
- 4) vahendusasutus – toetuse andmise tingimuste määruses määratud avalik-õiguslik või eraõiguslik juriidiline isik või valitsusasutus, kes täidab talle õigusaktis määratud toetuse kasutamise ja andmisega seotud ülesandeid ning vastutab määruses piiritletud tulemuste saavutamise eest;
- 5) lõppsaaja – isik või asutus, kellele vahendusasutus annab toetust vastavalt toetuse andmise tingimuste määru alusel kehtestatud taotluse rahuldamise otsusele või rahastamislepingule;
- 6) koordineeriv asutus – määruses nimetatud valitsusasutus, kes täidab koordineeriva asutuse ülesandeid;
- 7) omafinantseering – toetuse saaja, lõppsaaja ja partneri kantav osa toetatava tegevuse kuludest, mida toetusest ei hüvitata ja mille osaks võib olla kogu projekti käibemaks, mis ei ületa tegevuse omafinantseeringu osakaalu ning mille puhul on tõendatav, et vastavalt käibemaksu reguleerivatele õigusaktidele ei ole tasutud käibemaksu sisendkäibemaksuna õigust maha arvata või käibemaksu tagasi taotleda ja käibemaksu ei hüvitata ka muul moel;
- 8) tulemused – taastekavas kokku lepitud reformide ja investeeringute eesmärgid ja sihid.

§ 4. Taastekava koostamise ja rakendamise seotud asutused ning nende ülesanded

- (1) Rahandusministeerium täidab taastekava koostamisel ja rakendamisel järgmisi ülesandeid:
 - 1) koostab taastekava ja selle muudatused ning esitab need Euroopa Komisjonile;
 - 2) esindab riiki taastekava läbirääkimistel Euroopa Komisjoniga Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/241 artikli 23 lõikes 1 nimetatud taastekava rahastamislepingu sõlmimisel;
 - 3) osaleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/241 artiklis 27 nimetatud riiklike reformikavade aruande koostamises;
 - 4) [kehtetu -RT I, 20.06.2023, 2- jõust. 23.06.2023]
 - 5) koordineerib taastekavaülese tulemuslikkuse ja mõjude hindamist;
 - 6) kooskõlastab määruse alusel antavast toetuse andmise tingimused;

- 7) auditeerib taastekava rakendamist ja tulemuste saavutamist;
- 8) koostab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/241 artiklis 34 nimetatud teavitustegevuste riigisiseseks korraldamiseks juhise;
- 9) kogub Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/241 artikli 29 lõikes 4 nimetatud andmeid ühiste näitajate kohta (edaspidi *ühised näitajad*);
- 10) täidab teisi Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2021/241 ja § 1 lõikes 3 nimetatud dokumentidest tulenevaid ülesandeid, mis olemuselt kuuluvad Rahandusministeeriumi pädevusse ja mida määruses ei ole reguleeritud.

(2) Ministeerium, kelle vastutusvaldkonda kuulub taastekavas nimetatud reform või investeering, täidab järgmisi ülesandeid:

- 1) osaleb taastekava koostamisel ja esitab ettepanekuid taastekava muutmiseks;
- 2) esitab Rahandusministeeriumi või koordineeriva asutuse nõudmisel informatsiooni ja dokumente taastekava rakendamise kohta;
- 3) kehtestab taastekava elluviimiseks [toetuse andmise tingimuste määruse](#) või käskkirja;
- 4) sõlmib § 6 kohaselt investeerimisprojektile toetuse andmiseks rahastamislepingu;
- 5) tagab oma vastutusvaldkonnas taastekavas fikseeritud nõukogu rakendusotsuse lisas fikseeritud tulemuste tähtaegse saavutamise;
- 6) hindab toetuse andmise riske ja seirab oma vastutusvaldkonnas taastekava elluviimise edenemist ning tulemuste saavutamist;
- 7) täidab muid Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2021/241 ja § 1 lõikes 3 nimetatud dokumentidest tulenevaid ülesandeid, mida määruses ei ole reguleeritud.

(3) Riigi Tugiteenuste Keskus täidab koordineeriva asutusena järgmisi ülesandeid:

- 1) menetleb ja esitab Euroopa Komisjonile toetuse maksetaotlusi;
 - 1¹) otsustab §-de 6 ja 7 kohasele projektile toetuse väljamakse tegemise, väljamaksest keeldumise ja toetuse tagasinõudmise;
[RT I, 20.06.2023, 2- jõust. 23.06.2023]
- 2) menetleb vahe- ja tulemusaruandeid, sealhulgas kontrollib toetatud tegevuste ja projektide ühiste näitajate ning tulemuste saavutamist, sealhulgas viib läbi kohapealseid kontrollid;
[RT I, 20.06.2023, 2- jõust. 23.06.2023]
- 3) viib läbi taastekava riskihindamist vähemalt üks kord aastas;
- 4) koostab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/241 artiklis 27 nimetatud aruande ja esitab selle Euroopa Komisjonile;
[RT I, 20.06.2023, 2- jõust. 23.06.2023]
- 5) koordineerib taastekava valdkondade ülest teavitustegevust;
- 6) esitab Euroopa Komisjonile Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/241 artikli 24 lõikes 2 nimetatud maksetaotluse ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/241 artikli 22 lõike 2 punktis c nimetatud tulemuste saavutamise kinnituse;
- 7) täidab muid Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2021/241 ja § 1 lõikes 3 nimetatud dokumentidest tulenevaid koordineeriva asutuse ülesandeid, mida määruses ei ole reguleeritud.

(4) Rahandusministeerium täidab auditeeriva asutusena järgmisi ülesandeid:

- 1) auditeerib tulemuste saavutamist ja toetuse kasutamise õiguspärasust;
- 2) auditeerib taastekava rakendamisega seotud asutuste juhtimis- ja kontrollisüsteemide toimivust;
- 3) koostab kaks korda aastas läbi viidud auditite kohta kokkuvõtte ja esitab selle koordineerivale asutusele.

(5) Auditeeriva asutuse ülesannete täitmiseks on auditeerival asutusel ning tema volitatud isikul ja asutusel õigus auditeerida kõiki taastekava rakendamisega seotud asutusi, samuti toetuse saajat ja vahendusasutust, ning saada juurdepääs projekti rahastamisega seotud ja tulemuste saavutamise hindamiseks vajalikule teabele, teha tõenditest kaasavõtmiseks koopiaid, esitada auditeeritava küsimusi ja viibida auditeeritava territooriumil.

(6) Auditeeriv asutus võib volitada juriidilise isiku või täidesaatva riigivõimu asutuse tegema auditit.

(7) Vahendusasutus täidab järgmisi ülesandeid:

- 1) menetleb toetuse andmise tingimuste kohaselt esitatud toetuse taotlusi;
- 2) kontrollib taotleja ja taotluse vastavust nõuetele;
- 3) otsustab esitatud toetuse taotluse rahuldamise või mitterahuldamise;
- 4) menetleb maksetaotlusi ning teeb toetuse väljamaksed lõppsaajale või keeldub nendest;
- 5) otsustab toetuse väljamakse tegemise, väljamaksest keeldumise, tagasinõudmise ja taotluse rahuldamise otsuse muutmise ning taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamise;
- 6) kontrollib toetatud projektide edenemist, toetusest rahastatud tegevuste, tulemuste ja ühiste näitajate saavutamist ning viib läbi kohapealseid kontrollid lõppsaaja juures;
- 7) vastutab toetuse andmise tingimustes sätestatud tulemuste saavutamise ja §-s 14 nimetatud aruandluse eest;
- 8) täidab muid tegevuskorrrast, määrusest või toetuse andmise tingimustest tulenevaid ülesandeid.

§ 5. Toetuse taotleja ja toetuse saajale esitatavad nõuded

(1) Toetuse taotleja ja toetuse saaja peab vastama järgmistele nõuetele:

- 1) temal või tema seaduslikul esindajal ei ole karistusseadustiku § 209, 209¹, 210, 260¹, 372, 373, 379 või 384 alusel määratud kehtivat karistust;
- 2) tema toetatava tegevusega seotud majandustegevus ei ole lõppenud ega peatunud, kui toetuse saaja tegeleb majandustegevusega;
- 3) tema maksuvõlg riigile koos intressiga ei ole suurem kui 100 eurot või see on ajatatud;
- 4) ta ei ole pankrotis ega sundlõpetamisel ja tema suhtes ei ole tehtud lõpetamise otsust;
- 5) ta ei ole raskustes ettevõtja, kui nii on nõutud riigiabi reeglite kohaselt;
- 6) tal on omafinantseering tagatud ettenähtud ulatuses ja nõutud korras;
- 7) tal on toetuse andmise tingimustes sätestatud projekti elluviimiseks ja haldamiseks vajalik kvalifikatsioon või kogemus ning õiguslik, organisatsiooniline või tehniline eeldus;
- 8) tal on projektile antud tagasimaksmisele kuuluv toetus, sealhulgas muudest Euroopa Liidu programmidest ja instrumentidest samale projektile antud toetus, tagasi makstud, kui nõude täitmise tähtpäev on saabunud.

(2) Toetuse saaja on toetuse kasutamisel kohustatud järgima riigihangete seadust, kui ta on hankija riigihangete seaduse tähenduses. Kui toetuse saaja ei ole hankija riigihangete seaduse tähenduses ja teenuse, asja või ehitustöö eeldatav maksumus on ilma käibemaksuta võrdne 20 000 euroga või sellest suurem, peab ostumenetluse läbiviimisel järgima toetuse andmise tingimustes ja riigihangete seaduse §-s 3 sätestatud riigihanke korraldamise üldpõhimõtteid ning taotluse rahuldamise otsuses sätestatud täpsustatud nõudeid.

(3) Lõike 1 punktides 1–6 toodud nõudeid ei kohaldata juhul, kui toetuse saajaks on riigiasutus, kohaliku omavalitsuse üksus või avalik-õiguslik juriidiline isik.

§ 6. Toetuse andmine taastekavas kinnitatud investeerimisprojekti rahastamiseks

(1) Investeerimisprojektile toetuse eraldamiseks esitab toetuse saaja e-toetuse kaudu investeerimisprojekti täpsustatud tegevused, abikõlblikkuse perioodi, eelarve ning saavutatavad tulemused kooskõlas taastekava ja selle kohta tehtud nõukogu rakendusotsusega. Lisaks eelnevale tuleb toetuse saajal esitada taastekavakohase reformi või investeeringu nimetus, toetuse andmise eesmärk, viide rahastusallikale ning asjakohased andmed ühiste näitajate ja § 2 lõikes 6 nimetatud nõude täitmise kohta.

(2) Ministeerium, kelle vastutusvaldkonda kuulub investeerimisprojekt, hindab enne rahastamislepingu sõlmimist esitatud investeerimisprojekti vastavust taastekavale ning kontrollib selle kooskõla Euroopa Liidu ja Eesti õigusega. Ministeerium võib investeerimisprojekti vastavuskontrolli ülesande täitmise delegeerida eraõiguslikule juriidilisele isikule või riigiasutusele.

(3) Kui investeerimisprojekt ja toetuse saaja vastavad kehtestatud nõuetele, sõlmib ministeerium toetuse saajaga investeerimisprojekti toetamiseks rahastamislepingu. Enne rahastamislepingu sõlmimist tuleb rahastamisleping kooskõlastada koordineeriva asutuse, Rahandusministeeriumi ja vajaduse korral Euroopa Komisjoniga tema nõudmisel.

(4) Kui investeerimisprojekti elluviimine on seotud mitme ministeeriumi vastutusvaldkonnaga või mitme toetuse saajaga, sõlmitakse rahastamisleping vajaduse korral kõigi investeerimisprojekti osaliste vahel ühiselt ning edastatakse koordineerivale asutusele viie kalendripäeva jooksul selle sõlmimisest arvates.

§ 7. Toetuse andmise tingimuste kehtestamine käskkirjaga

(1) Kui toetust antakse investeerimisprojektile või reformile, mille viib ellu ministeerium toetuse saajana, kehtestab valdkonna eest vastutav minister toetuse andmise tingimused käskkirjaga, milles sätestatakse vähemalt:

- 1) taastekavakohase reformi või investeeringu nimetus, toetuse andmise eesmärk, ühised näitajad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/241 artikli 29 lõike 4 punkti a tähenduses, kui see on asjakohane, samuti saavutatavad tulemused ning viide rahastusallikale;
- 2) ministeeriumi osakond või ametikohad, kes vastutavad tegevuste elluviimise eest;
- 3) partner, kui see on tegevustesse kaasatud;
- 4) rahastatavad tegevused, sealhulgas partneri tegevused;
- 5) toetatavate tegevuste ja toetatavate kulude tegemise periood;
- 6) tegevuste eelarve;
- 7) asjakohased andmed ja kaitsemeetmed § 2 lõikes 6 nimetatud nõude täitmise kohta;
- 8) viide riigiabi või vähese tähtsusega abi andmist reguleerivale Euroopa Liidu õigusaktile või Euroopa Komisjoni otsusele, kui see on asjakohane.

(2) Lõike 1 punkti 4 kohased tegevused võib ministeerium volitada juriidilisele isikule või riigiasutusele.

(3) Lõikes 1 nimetatud käskkiri kooskõlastatakse Rahandusministeeriumi, koordineeriva asutuse ja teiste ministeeriumidega, kui tegevus puudutab nende valitsemisala, ning Euroopa Komisjoniga tema nõudmisel.

§ 8. Toetuse andmise tingimuste kehtestamine määrusega

(1) Kui toetust antakse avatud taotlemise kaudu, kehtestab toetuse andmise tingimused ja korra [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

- (2) Toetuse andmise tingimuste määrukses sätestatakse vähemalt:
- 1) taastekavakohane reformi või investeringu nimetus, toetuse andmise eesmärk, ühised näitajad, kui see on asjakohane, samuti vahendusasutuse saavutatavad tulemused, millele peab toetatav projekt kaasa aitama, ja viide rahastusallikale;
 - 2) vahendusasutus ja tema ülesanded;
 - 3) toetatav tegevus või tegevused, sealhulgas võimalus piiritleda toetuse andmine konkreetse piirkonna või sihtrühmaga, ning vajaduse korral toetatavad kulud;
 - 4) riigiabi või vähese tähtsusega abi andmise tingimused ja viide riigiabi või vähese tähtsusega abi andmist reguleerivale Euroopa Liidu õigusaktile või Euroopa Komisjoni otsusele;
 - 5) abikõlblikkuse periood, millesse peab jääma projekti elluviimisperiood;
 - 6) muud toetuse andmise täpsustavad tingimused;
 - 7) toetuse minimaalne või maksimaalne osakaal toetatavates kuludes ja vajaduse korral toetuse suurim või vähim summa;
 - 8) taotlejale, partnerile ja taotlusele esitatavad nõuded;
 - 9) taotluse esitamise ning taotluse ja taotleja nõuetele vastavaks tunnistamise kord;
 - 10) projektide hindamiskriteeriumid ja -metoodika ning valiku kord, sealhulgas asjakohased andmed ja kaitsemeetmed § 2 lõikes 6 nimetatud nõude kohaldamiseks;
 - 11) taotluse rahuldamise ja rahuldamata jätmise otsuse tegemise alused ja kord;
 - 12) projekti rahastamislepingu sõlmimise kord, kui toetust antakse rahastamislepingu alusel;
 - 13) taotluse rahuldamise otsuse või rahastamislepingu muutmise tingimused, tähtaeg ja kord;
 - 14) lõppsaaja ja vajaduse korral partneri õigused ning kohustused, sealhulgas vajaduse korral asjade, teenuste ja ehitustöö ostumenetluse läbiviimise põhimõtted ja kord, kui lõppsaaja ei ole riigihangete seaduse mõistes hankija;
 - 15) lõppsaaja ja partneri kohustus anda audiitori ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/241 artikli 22 lõike 2 punktis e nimetatud järelevalvet teostava isiku kasutusse kõik toetuse eesmärgipärase kasutamise kontrollimiseks vajalikud andmed ja dokumendid;
 - 16) toetuse kasutamisega seotud teabe, dokumentide ja aruannete esitamise kord;
 - 17) lõppsaajale toetuse maksmise tingimused ja kord, sealhulgas toetuse maksmise eelduseks olevate dokumentide esitamise tähtaeg ja vajaduse korral lõppmakse suurus;
 - 18) taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamise ja toetuse tagasinõudmise kord, sealhulgas projekti tulemuse mittesaavutamisel või osalisel saavutamisel;
 - 19) vaiete menetleja.

(3) Toetuse andmise tingimuste määruks koostatakse § 7 lõikes 3 sätestatud korras.

§ 9. Toetuse maksmine, toetuse maksmise peatamine või sellest keeldumine

(1) Toetust makstakse toetuse saajale maksetaotluse alusel enne või pärast kulude ja tulemuste tõendamist. Maksetaotlus toetuse saamiseks esitatakse e-toetuse kaudu nõutud teabe ja dokumentidega.

(2) Kui toetust antakse investeringuprojektile, esitab toetuse saaja pärast kõigi kavandatud tulemuste saavutamist maksetaotluse koordineerivale asutusele. Kui toetust antakse lõppsaajale, esitatakse maksetaotlus toetuse andmise tingimustes määratud vahendusasutusele. Toetus makstakse välja pärast maksmise aluseks olevate tingimuste ja kohustuste täitmise kontrollimist.
[RT I, 20.06.2023, 2- jõust. 23.06.2023]

(3) Toetuse andmise tingimustes ja taotluse rahuldamise otsuses või rahastamislepingus võib makse tegemiseks ette näha toetuse maksmise:

- 1) tekkinud ja tasutud kulude alusel;
- 2) kokkulepitud tingimuste täitmise alusel;
- 3) põhjendatud juhul osaliselt ettemaksena, välja arvatud ministriumile, tema valitsemisala riigiasutusele, Riigikantseleile või põhiseaduslikule institutsioonile.
[RT I, 20.06.2023, 2- jõust. 23.06.2023]

(4) Toetuse lõppmakse võib teha pärast projekti elluviimist ja tulemuste tõendamist vastavalt toetuse andmise tingimustele ja taotluse rahuldamise otsusele või rahastamislepingule.

(5) Toetuse saajale võib teha makse enne kulude ja tulemuste tõendamist (edaspidi *ettemakse*) järgmistel tingimustel:

- 1) ettemakse võib moodustada kuni 40 protsenti määratud toetuse summast;
- 2) kui toetus on riigiabi, tehakse ettemakse garantii alusel;
- 3) punktis 2 nimetatud ettemakse kasutamine tõendatakse hiljemalt tegevustele või projekti abikõlblikkuse perioodile järgneva kuu lõpuks.

(6) Lõike 5 punktis 2 nimetatud ettemakse tingimuse rakendamisel võib nõuda garantiid, mis peab vastama järgmistele tingimustele:

- 1) garantii andja on riik, Eestis tegevusloa alusel tegutsev krediidi- või finantseerimisasutus või Eestis filiaalina tegutsev välisriigi krediidi- või finantseerimisasutus;
- 2) garantii tähtaeg on vähemalt 45 kalendripäeva pikem ettemakse kasutamise tõendamise tähtajast;
- 3) garantii katab kogu ettemakse summa;
- 4) garantiid andva krediidi- või finantseerimisasutuse või krediidi- või finantseerimisasutuse emattevõtja pikaajaline krediidireiting on vähemalt Baa1 (Moody's) või BBB+ (Standard & Poor's) või sellega samaväärne.

(7) Vahendusasutus või koordineeriv asutus võib toetuse maksmise või ettemakse tegemise peatada või maksmisest keelduda, kui:

- 1) eeldused makse tegemiseks ei ole täidetud või asjaolud makse tegemiseks ei ole üheselt selged;
¹) esineb põhjendatud kahtlus, et toetuse kasutamisega seotud tingimused on täidetud näiliselt, on esitatud valeandmeid, projekti elluviimisel on tuvastatud pettus või korruptsioonijuhtum või esineb huvide konflikt; [RT I, 20.06.2023, 2- jõust. 23.06.2023]
- 2) tagasinõutav toetuse summa ei ole lõplikult või nõuetekohaselt tagasi makstud;
- 3) ilmnenu asjaolude põhjal on kahtlus, et toetuse saaja ei suuda viia projekti ettenähtud ajaks ellu;
- 4) taotletavat makse summat on võimalik tasaarveldada tagasinõudmise otsuse kavandis nimetatud tagasimaksmisele kuuluva toetusega;
- 5) Euroopa Komisjon on teinud otsuse toetuse makse peatamise või toetuse maksest keeldumise kohta.

§ 10. Riigiabi

(1) Kui toetuse andmise korral on tegemist riigiabiga Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses, peab riigiabi andja enne abi andmist esitama Euroopa Komisjonile riigiabi teatise, lähtudes konkurentsiseaduse §-s 34¹, maaelu ja põllumajandusturu korraldamise seaduse §-s 9 või kalandusturu korraldamise seaduse §-s 38 sätestatust.

(2) Kui toetuse andmise korral on tegemist vähese tähtsusega abi või grupierandiga hõlmatud riigiabiga, lähtub abi andja vastavalt konkurentsiseaduse §-s 33 või 34², maaelu ja põllumajandusturu korraldamise seaduses või kalandusturu korraldamise seaduses sätestatust.

(3) Riigiabi ja vähese tähtsusega abi andja esitab enda antud abi kohta andmed riigiabi ja vähese tähtsusega abi registrile vastavalt konkurentsiseaduse § 49²lõikele 3. Põllumajandusliku vähese tähtsusega abi andmise korral arvestatakse maaelu ja põllumajandusturu korraldamise seaduse §-s 20 sätestatust ning kalamajandusliku vähese tähtsusega abi puhul kalandusturu korraldamise seaduse §-s 46 sätestatust.

§ 11. Toetuse tagasinõudmine ja tagasimaksmine

(1) Vahendusasutusel ja koordineerival asutusel on õigus teha taotluse rahuldamise otsuse täielikult või osaliselt kehtetuks tunnistamise otsus või projektile eraldatud toetus tagasi nõuda proportsionaalselt rikkumise ulatusega järgmistel juhtudel:

- 1) toetuse saamise või kasutamisega seotud kohustust või nõuet ei ole osaliselt või täielikult täidetud;
- 2) toetust on kasutatud selliste kulude või tegevuste rahastamiseks, mis ei ole toetatavad;
- 3) toetuse saamise või kasutamisega seotud tingimused on täidetud näiliselt, toetuse saamiseks on esitatud valeandmeid, projekti elluviimisel on esinenud pettus, korruptsioon või huvide konflikt;
- 4) toetust saanud isiku suhtes on algatatud pankroti- või likvideerimismenetlus ja seeläbi ei ole võimalik tagada projekti elluviimist ettenähtud tingimustel ega kavandatud tulemuste saavutamist.

(¹) Toetuse tagasinõudmise otsust ei tehta järgmistel juhtudel:

- 1) toetuse saaja või lõppsaaaja on avastanud ja teavitatud vahendusasutust või koordineerivat asutust esimesel võimalusel kirjalikult või e-toetuse keskkonna kaudu, et talle on hüvitatud kulu, mida toetusest ei hüvitata, ning on tagastanud toetuse või selle osa kümne tööpäeva jooksul vahendusasutuse või koordineeriva asutuse kirjalikult või e-toetuse keskkonna kaudu edastatud toetuse või selle osa tagastamiseks nõusoleku saamisest arvates;
- 2) tagasinõudmisele kuuluv toetuse summa on 1000 eurot või sellest väiksem, välja arvatud juhul, kui tegemist on lõike 1 punktis 3 nimetatud asjaoludega; [RT I, 20.06.2023, 2- jõust. 23.06.2023]

(2) Koordineeriva asutuse toetuse tagasinõudmise otsuse alusel vähendab taastekavas nimetatud investeerimisprojekti eest vastutav ministeerium toetuse andmise tingimuste käskkirjaga või rahastamislepinguga kinnitatud toetatavate kulude eelarvet. Kui vastavat muudatust ei ole veel tehtud, loetakse, et toetuse tagasinõudmise otsuses nimetatud ulatuses on tegevuste toetatavate kulude eelarve väiksem.

(3) Taotluse rahuldamise otsus tunnistatakse kehtetuks, kui toetuse saajat on karistatud karistusseadustiku § 260¹alusel, kui toetus on määratud 12 kuu jooksul enne ebaseadusliku töötamise avastamist või toetust kavatakse maksta viie aasta jooksul ebaseadusliku töötamise avastamisest arvates.

(4) Kohustuse või tingimuse täitmata jätmise laadist tulenevalt vähendatakse toetust 2, 5, 10, 25, 50, 75 või 100 protsenti projektile või selle tegevusele eraldatud toetusest.

(5) Taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamise ja toetuse tagasinõudmise otsuse võib teha viie aasta jooksul või, kui toetuse suurus on 60 000 eurot või sellest väiksem, kolme aasta jooksul projektile viimase makse tegemisest või ettemakse korral selle kasutamise tõendatuks lugemise päevast alates, välja arvatud juhul, kui Euroopa Liidu õigusest tuleneb teisiti.

(6) Toetuse saaja peab tagasinõutud toetuse maksma tagasi 60 kalendripäeva jooksul, ebaseadusliku või väärkasutatud riigiabi nõude puhul nelja kuu jooksul, tagasinõude otsuse kehtima hakkamise päevast alates.

(7) Tagasimaksmisele kuuluva toetuse võib tasaarveldada sama projekti raames maksmisele kuuluva toetusega.

(8) Tagasinõutud toetuse tagasimaksmise ajatamisele kohaldatakse perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse § 48 lõikeid 4, 6 ja 7.

(9) Tagasinõutud toetuse tähtjaks tagasi maksmata jätmise korral kohaldatakse viivist vastavalt perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse §-le 30.
[RT I, 20.06.2023, 2- jõust. 23.06.2023]

(10) Ebaseadusliku ja väärkasutatud riigiabi tagasinõudmise korral juhendatakse konkurentsiseaduse §-s 42 sätestatud, kui Euroopa Liidu õigusest ei tulene teisiti.

§ 12. Teavitamine

(1) Toetuse saaja teavitab avalikkust ja tegevustes osalejaid toetuse päritolust alates toetuse saamisest kuni 31. detsembrini 2026. a või riigiabi eeskirjadest tuleneva või toetuse andmise tingimustes nimetatud investeringu eesmärgipärase kasutuse lõpptähtajani, viidates kõnes või tekstis, et projekti on rahastanud Euroopa Liit taasterahastu NextGenerationEU vahenditest, ning kasutades objektide ja avalikkusele mõeldud esemete ja dokumentide märgistamisel logo koos märkega „Rahastanud Euroopa Liit – NextGenerationEU” kooskõlas lõigetes 2–11 kehtestatud tingimustega.
[RT I, 20.06.2023, 2- jõust. 23.06.2023]

(2) Logo koosneb Euroopa Liidu embleemist ja purjekujulisest Eesti lipu kujutisest ning nende all olevast tekstist (lisa, joonis 1).

(3) Ese, dokument või muu teabekandja, mis on mõeldud avalikkusele, osalejatele, lõppsaajatele või projekti sihtrühmale, ning veebileht või selle mobiilivaade, mille kaudu edastatakse projektiga seotud teavet, tähistatakse logoga. Üksikesemed ja andmekandjad ei pea olema logoga tähistatud, kui need ei ole mõeldud avalikkusele ja asuvad samas ruumis või objektil, kus asub plakat või tahvel.

(4) Kõnes avalikkuse teavitamisel või kui objekti eripärast tulenevalt ei ole võimalik objekti tähistada logoga, tuleb suuliselt või tekstis kasutada väljendit „Rahastanud Euroopa Liit – NextGenerationEU”.

(5) Projekti kajastaval veebilehel, kui veebileht on olemas, avaldatakse lisaks logole projekti lühikirjeldus, eesmärk, tulemus ja toetuse summa. Partner võib paigutada oma projektiga seotud tegevusi kajastavale veebilehele logo, kui sealjuures on viide toetuse saaja veebilehele või veebirakendusele, kust nähtub lõike esimeses lauses nõutud teave projekti kohta.

(6) Logo paigutatakse objektil kergesti märgatavale kohale ning see ja nõutud tekst peavad olema selgelt nähtavad ja mõistlikust kaugusest loetavad. Sõltumata digiseadmest peab veebilehele paigutatud või veebirakenduses kasutatud logo olema digiseadme ekraanil kergesti nähtav. Digitaalne logo on kättesaadav koordineeriva asutuse hallataval veebilehel.

(7) Logo kasutatakse pärast objekti ostmist, kasutusse saamist või ehitus- või muu tegevusega alustamist. Logo kasutatakse lõigetes 3 ja 6 kehtestatud kujul, arvestades logo kujundusele kehtestatud nõudeid.

(8) Reklaami, teavitamise või muul sellelaadsel eesmärgil kasutataval väikesel esemel ja andmekandjal, kus logo kasutamine ei ole tehniliselt võimalik, samuti juhul, kui tumedast ja kirjust taustast ei saa loobuda, võib logo asemel kasutada Euroopa Liidu embleemi koos tekstiga „Euroopa Liit”, mis trükitakse valget värvi turvaalaga, mille laius on üks kahekümne viiendik embleemi „Rahastanud Euroopa Liit – NextGenerationEU” kõrgusest. Eelistatud on embleemi horisontaalne versioon (lisa, joonised 18 ja 19).

(9) Võõrkeelsel infomaterjalil võib kasutada logo ingliskeelset versiooni (lisa, joonis 2).

(10) Kleebise, plakati või tahvli kahjustumisel enne teavitusnõuete tähtaja möödumist tuleb taastada selle kahjustuse-eelne olukord.

(11) Määruses sätestatud teavitamisnõudeid tuleb täita kooskõlas Euroopa Komisjoni kehtestatud juhendi, riigisisese korra ja avaliku teabe seadusega ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2016/679

füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 119, 04.05.2016, lk 1–88).

§ 13. Andmete töötlemine ja säilitamine

(1) Taastekava rakendamise seotud asutused koguvad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/241 artikli 22 lõike 2 punktis d nimetatud andmeid. Andmeid kogutakse avalikest andmekogudest. Kui nõutavad andmed ei ole avalikest andmekogudest kättesaadavad, kehtestatakse toetuse andmise tingimustes, taotluse rahuldamise otsuses või rahastamislepingus toetuse saaja kohustus need esitada.

(2) Taastekava rakendamise seotud asutused võivad töödelda ja vahetada teavet ning dokumente taotlejate ja toetuse saajate kohta ning muud toetuse andmise menetluse käigus saadud teavet ja dokumente määruses ning toetuse andmise tingimustes nimetatud ülesannete täitmiseks.

(3) Taastekava rakendamise seotud asutuste ametnikel, töötajatel ja ülesannete täitmise kaasatud isikutel on keelatud nii teenistus- või töösuhte ajal kui ka pärast seda avaldada ülesannete täitmise tõttu teatavaks saanud riigi- ja ärisaladust, salastatud välisteavet, teiste inimeste perekonna- ja eraellu puutuvaid andmeid ning muud asutusesiseseks kasutamiseks tunnistatud teavet.

(4) Taastekava rakendamise seotud asutused ja toetuse saajad peavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/241 artikli 22 lõike 2 punktis e nimetatud institutsioonidele ja asutustele tagama juurdepääsu toetuse kasutamise seotud andmetele ning nimetatud asutuste õiguste rakendamise kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1–222), artikli 129 lõikega 1.

(5) Toetuse andmise ja kasutamise seotud tõendavaid andmeid ja dokumente, sealhulgas statistilisi rahastamisega seotud andmeid ning elektroonilisi andmeid ja dokumente, säilitatakse kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) 2018/1046 artikliga 132.

(6) Riigiabi või vähese tähtsusega abi andmist tõendavaid dokumente säilitatakse kümme aastat arvates abi andmisest. Riigiabi kava käsitlevaid andmeid säilitatakse kümme aastat alates päevast, kui selle kava alusel anti üksikabi viimast korda.

(7) Lõigetes 5 ja 6 nimetatud andmeid ning dokumente säilitatakse originaalide või originaalide tõestatud koopiate kujul või üldtunnustatud andmekandjatel, sealhulgas originaaldokumentide elektrooniliste versioonide või üksnes elektroonilises versioonis eksisteerivate dokumentide kujul.

§ 14. Aruandlus

(1) Taastekavas nimetatud reformide ja investeeringute tulemuste lõpparuanne tuleb vahendusasutusel ja toetuse saajal, välja arvatud lõppsaaja, esitada koordineerivale asutusele hiljemalt 31. mail 2026. a, välja arvatud juhul, kui nõukogu rakendusotsuses on sätestatud hilisem tähtaeg.

(2) Taastekavas nimetatud reformide ja investeeringute vahetulemuse saavutamise kinnitus koos seda tõendavate dokumentidega tuleb vahendusasutusel ja toetuse saajal, välja arvatud lõppsaaja, esitada koordineerivale asutusele ühe kuu jooksul pärast iga vahetulemuse saavutamist.

(3) Tulemuste saavutamise lõpparuandes peab olema kajastatud vähemalt järgmine informatsioon:

- 1) aruandlusperiood;
- 2) tehtud tööd ja tegevused, andmed projekti arengu kohta, asjakohasel juhul info riigihangete või tehtud ostude kohta ning asjakohane info tulemuste saavutamise kohta;
- 3) toetuse saaja hinnang projekti tulemuslikkusele ja elluviimisele;
- 4) toetuse saaja kinnitus andmete õigsuse kohta ja aruande esitamise kuupäev.

(4) Vahendusasutus või toetuse saaja, välja arvatud lõppsaaja, esitab tulemuste edenemise vahearuanded koordineerivale asutusele e-toetuse kaudu 31. märtsi seisuga hiljemalt 7. aprillil ning 30. septembri seisuga hiljemalt 7. oktoobril. Koordineeriv asutus kehtestab aruande vormid ning teeb need kättesaadavaks oma veebilehel ja e-toetus keskkonnas.

(5) Vahendusasutus ja toetuse saaja, välja arvatud lõppsaaja, esitab reformide ja investeeringute puhul, millele kohalduvad ühised näitajad, koordineerivale asutusele aruande ühiste näitajate saavutamise kohta koos tõendavate dokumentidega kaks korda aastas – 31. detsembri seisuga hiljemalt 15. jaanuaril ning 30. juuni seisuga hiljemalt 15. juulil. Koordineeriv asutus kehtestab aruande vormi ning teeb selle kättesaadavaks oma veebilehel või e-toetus keskkonnas.

(6) Lõppsaaja esitab aruanded vahendusasutusele e-toetuse kaudu. Aruannete esitamise tähtajad määratakse toetuse andmise tingimustes, taotluse rahuldamise otsuses või rahastamislepingus. Vahendusasutus kehtestab aruande vormid ning teeb need kättesaadavaks oma veebilehel ja e-toetus keskkonnas.

(7) Toetuse saaja ja vahendusasutus täiendavad aruannet koordineeriva asutuse nõudmisel. Lõppsaaja täiendab aruannet vahendusasutuse nõudmisel.

(8) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/241 artiklis 27 nimetatud riiklike reformikavade aruande, milles antakse aru taaste- ja vastupidavuskavade lõpliku elluviimise edusammude kohta, esitab Euroopa Komisjonile Euroopa poolaasta raames Riigikantselei.

§ 15. Vaidemenetlus

(1) Koordineeriva asutuse ja vahendusasutuse otsuse või toimingu peale võib esitada vaide haldusmenetluse seaduses sätestatud korras.

(2) Kui vaie esitatakse koordineeriva asutuse otsuse või toimingu peale, lahendab vaide koordineeriv asutus. Kui vaie esitatakse vahendusasutuse otsuse või toimingu peale, lahendab vaide vahendusasutus.
[RT I, 20.06.2023, 2- jõust. 23.06.2023]

[Lisa Logo](#) joonised